דשמא יבנה חברו במקום שיזיקנו (או) [אז] דהתם הוא דמשתמש באויר חברו אבל הכא אינו משתמש אלא בשלו והוי כבעל האוצר שקדם לעשות מעלייתו אוצר שהוא רשאי אע"פ שמונע לבעל החנות מלעשותו חנות נחתומין ולבעין וכדמוכח בסמוך וטעמא דכיון [ה]דמשתמש בשלו אם אינו מזיקו השתא אין לנו למנעו מלסמוך כ"כ הרשב"א ז"ל ואמרינן עלה בגמ' ת"ש מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מן הכותל ג' טפחים או סד בסיד טעמא דאיכא כותל הא ליכא כותל סמיך לא לעולם כי ליכא כותל נמי לא סמיך והא קמ"ל דהני קשו לכותל האיך קושיא לא מקשה תלמודא לרבא אליבא דרבי יוסי דקי"ל כוותיה דלר' יוסי ודאי כיון דליכא כותל סמיך ואע"ג דכי בני לה לכותל בתר הכי מזיק ליה ההיא שעתא לא עביד מעשה ולא מידי והשתא דעביד מעשה לא מזיק ולא מידי כיון דליכא לכותלו ולאו גיריה נינהו אלא דוקא כשמניחו שם בזמן שיש שם כותל דאז הוא דהוי גיריה שבההוא מעשה מגיעו ההיזק תיכף משא"כ באילן שבשעה שנטעו אינו מגיע לבור ממנו היזק כלל באותו מעשה עד שיגדלו שרשיו ואז האי לא עביד מידי אלא לרבא אליבא דרבנן [קא מקשה] דאמרי מרחיקין אע"ג דהשתא ליכא שרשים ה"ה דהוה אמר בבור אע"ג דלית ליה בור לחברו עדיין דטעמא דכל מרא וכו' אליבא דרבי יוסי הוא דאיצטריכא ליה אבל לרבנן בלאו ה"נ לא יחפור בסמוך וכו' ומאי שנא מכותל ותירץ לא לעולם פי' דאין ה"נ דבכותל נמי [ו]יסמוך אע"ג דאכתי ליכא [ב] הואיל דכשיהיה שם כותל יהיה מזיקו גם עתה לא יסמוך לרבנן [ג] ומדלא תירץ דאין ה"נ [דכי ליכא כותל סמיך עד שיעשה [ז]זאת הכותל] וכשיעשה חברו הכותל יסלק המזיקין דמטלטלין נינהו ולא דמי לבור דקביע. שמעינן דלמאן דאית ליה לסלוקי בשעת הנזק גם עתה קודם שיגיע אינו רשאי לסמוך כדי שלא יצטרך חברו להתעכב עמו בב"ד כשירצה שיסלקנו וי"ל מינה אליבא דהלכתא לדידן דקי"ל כר"י שלענין היזק ראיה דהוי גיריה שאף קודם שיזיקנו לא יפתח חלונותיו על חורבתו של חברו דסתם חורבה עשויה ליבנות כדפרי' בירושלמי בפרק חזקת הבתים [הלכה ו'] וחורבות לא

ליתנהו לשרשין דמזקי ליה לבור אבל הכא מצי א"ל כל מרא ומרא דקא מחית מרפית לה לארעאי וקיימא לן כרבא ואף על גב דקיימא לן[א] כר' יוסי דאמר זה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו הא קי"ל[ב] דמודה רבי יוסי בגירי דיליה והא גיריה הוא (א) [ג] (א) (תא שמע מרחיקין את הזבל ואת המלח מכותל חברו שלשה טפחים טעמא דאיכא כותל הא ליכא כותל לא מרחקינן [א] הוא הדין אף על גב [א] דליכא כותל וקמ"ל דהנך קשו לכותל) (ב): ולא נברכת של כובסין: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו לא שנו אלא מן

רש"י

ליתנהו לשרשים. אלא [ד]סופו שיתפשטו ויזיקו את כותלי הבור עד כ"ה אמה: **מרפית לארעאי.** שנדה ורועדת מחמת המכה: **מן המחמלן.** נברכת ששורה בה הבגדים יום או יומים בלואת הכלבים עד

מסורת הש"ס

א) ד' כה: ב) שם ג) הכל ספת יתר ד"ת ד) נ"ל סופן ה) נ"א דסומך ו) נ"ל לא ז) נ"ל זה:

◆

קובץ הגהות

ב"ח (א) נ"ב הג"ה: (ב) נ"ב עכ"ה:

מא"י [א] נ"ב לא: [ב] נ"ב כותל: [ג] נ"ב והתוס' פירשו עוד תירץ אחר ע"ש:

חו"י (א) נ"ב בגמרא בעי ממשנה הנ"ל וטעמא דליכא בור ול"ע דפה המ"ל שאני הכא דכל מרא ומרא דמחית מרפית לי לארעאי. מצאתי בתוס':

אנ"ש מהר"ן שפירא [א] והא דאמר מכותלו של חבירו היינו לומר מחמת כותלו של חבירו דשמא זה יבנה אח"כ כותל ברשותו ויזיקו לו הגפת והמלח הזה ומשמיע לנו הטעם הרחק' וכן מבואר בחדושי הרמב"ן גבי משרה וירק בגמרא:

◆

המאור הגדול

[דף יח ע"ב] **ה"ג** וכן כתוב בספרי ספרד אלא אמר רבינא קסברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו הנני מפרש מתחלתה ת"ש מרחיקין את המשרה מן הירק טעמא דאיכא ירק הא לאו הכי סמיך וקשיא לרבא לא לעולם כי ליכא ירק נמי לא סמיך והא קמ"ל דהני קשו לירק אי הכי אימא סיפא רבי יוסי מתיר בחרדל ותאני עלה מפני שיכול לומר לו וכו' ואי לא סמיך למה ליה למימרא הכי פירוש לדידך דאמרת דבליכא ירק ובדליכא דבורים עסקי' היכי קאמר מפני שבאות ואוכלות לגלוגי חרדלא דמשמע השתא הם באות והשתא הן אוכלות היה לו לומר למחר הן באות ואוכלות לגלוגי חרדלא אלא אמר רב פפא בלוקח כלומר כשהתיר רבי יוסי בחרדל לא התיר אלא בלוקח כגון שהיו למוכר חרדל ודבורים סמוכים זה לזה ומכר החרדל לאחד ושייר הדבורים לעצמו או שמכר זה לזה וזה לזה וטעמא דאיתנהו לתרוייהו בשעת מקח הא לאו הכי מרחיק ואפילו כי ליכא ירק ולא דבורים כרבא דאמר אינו סומך והיינו דקאמר מפני שבאות לאשמועינן דהחרדל ודבורים כולהו איתנהו מהשתא דבלוקח עסקי' ופירוק זה של רב פפא דחייה הוא ואינו מספיק לעלות לכל הענין כהוגן ולפי' הקשינו עליו אי בלוקח עסיקינן בחרדל ודבורי' ה"ה למשרה וירק אי הכי אלמה תנן ברישא מרחיקין את המשרה מן הירק כי איכא ירק אמאי מרחיק והרי לקחו בחזקת שהוא כן ועוד מאי טעמיה דרבי יוסי כלומר למה הוצרך לומר טעם עד שאתה אומר לי הרחק חרדלך וכו' היה לו לומר הטעם מפני שהוא לוקח ועוד כיון שהוא לוקח מה ראה רבי יוסי לחלוק בחרדל ודבורים ולא חלק במשרה וירק היה לו לחלוק אפילו במשרה וירק והיינו דאמרינן ועוד אפילו במשרה וירק נמי:

אלא אמר רבינא קסברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו כלומר אינו נקרא מזיק עד שיהא הניזק מזומן מעכשיו לקבל הנזק כל זמן שיבא אבל אי ליתיה לניזק מהשתא אין זה נקרא מזיק ויכול לסמוך ולעולם טעמא דאיכא ירק הא ליכא ירק סמיך ולא קשיא לרבא ולא מידי שהרי במימריה דרבא הניזק מזומן מעכשיו לקבל הנזק והיינו ארעא הסמוכה למיצר דהא א"ל כל מרא ומרא קא מרפי' לה לארעאי וכתירוצא דאביי קיימא לן ואידחו להו כל הנך פרוקיה דלעיל ולעולם סומך בכולן כשאין הניזק מצוי ודיוקא דדייקי' דאם היתה רפת בקר קודמת לאוצר מותר דלא תנא הכי לשארה במאי דתנן אמתני' ליתיה להאי דיוקא אלא אמרי' גלי בהא וה"ה לכל היזק השנוי במשנתנו שאין הניזק מזומן לו מעכשיו וכיוצא בזה בפרק אלו טריפות דייקא נמי דקתני שבעיקרי זיתים ושבעיקרי גפנים ש"מ וליתיה להאי דיוקא דקיימא לן הלכתא כשמואל אלמא לאו בכל דוכתא סמכין אדוקיא דמתני' ודברייתא וגבי קדושין שאין מסורין לביאה נמי אמרינן דיקא נמי דקתני ואינו יודע ולא קתני ואין ידוע ש"מ ולא קיימא לן כההוא דוקיא והכא נמי דכותה בבור הלכתא לעולם כרבא שהניזק מצוי מעכשיו כדקאמר בלישנא בתרא כל מרא ומרא דקיא מחית קא מרפית לה לארעאי ואתינן בגמ' למידק על רבינא שתלה טעם הרחקת משרה מן ירק בעל המזיק להרחיק את עצמו כלומר שהניזק מצוי מעכשיו מכלל דרבי יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו ולפיכך התיר בחרדל ודבורים אי הכי משרה וירק נמי ודחי' לעולם רבי יוסי נמי על המזיק ס"ל והכי קאמר להו לרבנן בשלמא משרה וירק הני מזקי הני והני לא מזקי הני אלא חרדל ודבורים תרוייהו מזקי אהדדי וכיון דלא מזקי אהדדין לא שכיחא ולא גזרו בה ולא מחמרי' בה לארחוקי מהדדי ובמסקנא אידחי נמי האי סברא והדרי' לסברא קמא דלרבי יוסי על הניזק להרחיק את עצמו ס"ל ולדבריהם דרבנן קאמר להו וכו' וכיון דהלכתא כרבי יוסי אין מרחיקין לא זה לא משרה מן הירק ולא חרדל מן הדבורים (וכן פסק הרי"ף ז"ל וכן פסק הרא"ש בסימן ב' ג') אבל מאי דאוקמא הרב למתניתין בלוקח הא ליתא אלא בין בלוקח בין בכל אדם אין מרחיקין והיינו דאמרי' אלא אמר רבינא גרסינן לאפוקי מדרב פפא דליתיה לשנוייה כלל ודאמרינן דכל הנך שנויי דשנינן לעיל בגמרא אליבא דרבא ליתנהו דהא אידחו להו מפירוקי' דרבינא מצינו סיוע בכך בפירושי' רבינו חננאל ז"ל שכתב כך ואע"ג דהני שנויי דשנינהו רבא ליתנהו ודחיאתא נינהו מיהו בבור כרבא קי"ל וכולה כדכתיב בפירושיה אבל מאי דכתב ליה הלכתא כרבי יוסי בחרדל ודבורים הא ליתא אלא כדברי הרי"ף ז"ל שפסק כרבי יוסי בכולן:

מלחמת ה'

ה"ג וכן כתוב בספרי ספרד אלא אמר רבינא וכו' ואי לא סמיך למה ליה למימרא הכי פירוש לדידך דאמרת דבליכא ירק וכו': **אמר** הכותב אין קץ לדברי רוח דרבי יוסי אפילו בשסמך הראשון דבורים מתיר לסמוך זה חרדל מפני שיכול לומר לו הרחק דבורך מן חרדלי שבאות ואוכלות לגלוגי חרדלי ועוד אפילו כשתמצא לומר מילתייהו דרבנן בדליכא ירק נמי לא סמיך מ"מ משנתי' בכל ענין נשנית בין שהיו שם דבורים בין שלא היו ולשון באות נופל עליו ואפילו לפי דבריו של בעל המאור ז"ל ומה צורך להשיב על דבר זה שא"א לאומרה בלשון אחרת שבעל המגר אומר לבעל החרדל לא תסמוך חרדל שדעתי לסמוך דבורים והוא אומר לו מפני מה ארחיק אני חרדלי מן דבורך אדרבה כשתבא לסמוך דבורים הרחיקם מחרדלי שבאות ואוכלות לגלוגי חרדלי ואילו אמר למחר הן באות היה הלשון משובש ועוד כיון שלא הוקשה לו למה התיר רבי יוסי אלא לשון הברייתא בלבד היה לו לרב פפא לומר כשהתיר רבי יוסי לא התיר אלא בלוקח להוציא ממה שהיינו אומרים דרבי יוסי בכל ענין התיר והיאך אפשר שרב פפא דקדק הדקדוק הדק בלשון הברייתא ופירש הכל בענין שאין לשון הברייתא מתקיים בו כלל שלא היה לו לומר עד שאתה אומר לי וכו':

ועוד כתב אלא אמר רבינא קא סברי רבנן על המזיק וכו' ואין הגמרא מתפרשת בכך שהיה לו לומר אין צריך להרחיק עד שיזיק ואם היה מדקדק כאן בלשון הזה כמו שסבר לדקדק בלשון של מעלה היה רואה שלשון על המזיק להרחיק את עצמו הוא בא לרבות את הרחקה ולא למעט ועוד מאי קסברי רבנן וכי דברי חכמים שנה ותירץ או דברי רבא הרי דברי חכמים כפשוטן הם עומדים ודברי רבא הוא שפירש בפנים חדשות והל"ל קסבר רבא או לשון אחר ועוד הא דקאמרינן מכלל דרבי יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו מנא לן ומאי קא קשיא ליה השתא טפי מעיקרא הא מעיקרא בעי לאוקומיה משום דבא לסמוך בלא המגר סומך והשתא נמי בהכי מתוקמא וא"ת משום דאמר רבינא קא סברי רבנן אלמא רבי יוסי לא סבר לה הכי אין זה כלום ועוד שאם כן כי אמרינן לעולם רבי יוסי על המזיק ס"ל ואדחי' לה דרבינא בהא למה ליה למימר וה"ק להו מאי פירושה בעיא השתא מילתיה דרבי יוסי דלא בעיא עד השתא ועוד כיון שאתה מפרש שרבינא בא למעט ולומר שאין צריך להרחיק עד שיזיק והיינו דקאמר סברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו ולא על מי שאינו מזיק מעכשיו אי דייקת מכלליה שמיע לך מיניה דלרבי יוסי אע"ג דאינו מזיק צריך להרחיק את עצמו והטעם עצמו שפי' אלא חרדל ודבורים תרוייהו מזקי אהדדי וכיון דמזקי לא שכיחא ולא גזרינן בה אינו נכון ואינו עולה כלל דאטו גזרה היא זו להחמיר באיסורין שנאמר בה כן והרי בבורות שניהן מזיקין ומצרכינן בהו הרחקה וכן בשרשין דאמרינן זה סומך לגדר מכאן וזה מכאן דאוקימנא במפסיק נונמא ופי' השמועה הוצרכנו להאריך בו כאן מפני שאמרו על רבינו הגדול ז"ל שהוא מעמידה בלוקח אע"פ שנוסחי ההלכות מוחלפין בכך אבל הגעתי בזה לנוסחא ראשונה מוגהת בכתב ידו הקדוש ז"ל וכתוב בה כן דהא אוקימנא למתני' בלוקח וכו' וכך הוא פי' התא שמע מתחלתו דייקי' טעמא דאיכא ירק הא ליכא ירק סמיך ודחינן לא כי ליכא ירק נמי לא סמיך והא קמשמע לן דהני קשו לירק ומאי מן הירק דקתני מן הירק שזה עתיד לזרוע בשדהו למחר וליומא אחרא וכן מן הבצלים ומן הדבורים ואקשי' אי מתני' בדליכא ירק ודבורים אימא סיפא וכו' ותני עלה רבי יוסי מתיר בחרדל מפני שיכול לומר לו אני אין עלי להרחיק אדרבה עליך להרחיק הכל שאתה בא בגבולי ואוכל לגלוגי חרדלי ומזיק אותי ואע"פ שאתה נזוק נמי בכך אתה הוא שהבאת נזק על עצמך והיה לך שלא תאכל ואי בדלא סמיך דבורים היכי משכחת לה שיתיר אדרבה רבי יוסי יהא אוסר על בעל הדבורים לפי הטעם שלו בשלמא אי אמרי' הבא לסמוך סומך משכחת לה בשכבר סמך שם דבורים וכיון שסמך סמך אלא אי אמרת בדליכא דבורים וירק היא מתני' היכי משכחת לה לדרבי יוסי והספרדיות שאמרו שכתוב בהם למה ליה למימרא הכי עולות יפה לפי פירושינו ומפרקי' אלא אמר רב פפא בלוקח כלומר לעולם הא דקתני מתני' מן הירק ומן הבצלים ומן הדבורים דוקא קתני בדאיתנהו לניזקין אבל כי ליתנהו לא מרחיק ולא משום דבעלמא הבא לסמוך סומך אלא משום דהכא בלוקח שלקח משרה וחרדל עסקי' כגון ראובן שמכר שדהו לשני בני אדם לזה משרה וחרדל ולזה ירק ודבורים וכי ליכא ירק ודבורים לא מצי האי למימר לחבריה ארחיק דילמא ממליכנא ועבידנא ואקשי' אי בלוקח ואהני ליה מקחו דכי ליכא ירק לא מרחיק כי איכא ירק נמי אמאי מרחיק ותו מאי טעמא דרבי יוסי אפילו משרה וירק נמי תהנה ליה מקחו ולא ירחיק כי היכי דאהנה לבעל דבורים דלא מרחיק אפילו כי איכא חרדל ולמאן דגרים תרי ועוד הכי נמי פירושא מ"ט דרבי יוסי שלא אסר בדבורים מפני שהוא לוקח וכשהתיר בחרדל הוצרך לומר מפני שבאות ואוכלות בשלו ועוד אפילו משרה וירק נמי יתיר מפני שהוא לוקח ומהדרינן אמר רבינא קסברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו ואע"פ שהוא לוקח ויש כאן שאלה היכי סברי רבנן בלוקח צריך להרחיק את עצמו והלא משנתנו היא שאין צריך להרחיק דתנן ואם האילן קדם לא יקוץ ואוקימנא בלוקח ולא היא דלא אחת היא התם אילן קדם כלומר שלקח הוא אילן ואין לשכנו בו וכאן נמי אם לקח זה משרה והלה בא לעשות ירק אינו מרחיק והיינו ליכא ירק סמיך דקאמרי' אבל משנתנו מרחיקין מן הירק טעמא דאיכא ירק בשעת מקח דוקא כגון שלקח זה משרה וזה ירק וכן אם מכר ירק ושייר משרה לפניו ואפשר שאפילו במוכר חצי שדהו ובו משרה ושייר הירק לפניו נמי כך דינו וה"ק על המזיק להרחיק את עצמו אע"פ שהוא לוקח כיון שהלה ניזוק משעה ראשונה שאף הוא ברשות עשה וכבאין לסמוך דמי ואין להם זה על זה נזקין והדרינן ודייקי' מדרבינא מכלל דרבי יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו ומשום הכי לא מרחיק דבורים כיון דלוקח הוא אי הכי אפילו משרה וירק נמי אבל חרדל לא קשיא ליה משום דאפשר דלהכי אמר מפני שבאות ואוכלות לומר שאפילו בלא לוקח בעל חרדל מותר ואע"ג דלעיל הקשו הכי למאן דגרים תרי ועוד אפילו הכי השתא לפירקא בתרא חיישינן לפירקא קמא לא חיישינן וכיוצא בזו במקומות רבות בתלמוד שאינו חושש אלא [האחרונה] מן הקושיות שהקשה המקשה במסכת שבת פרק א' טריחותא למיסר המיניה ותו ליקום הכי ולצלי ומתרץ משום שנאמר הכון לקראת אלהיך ישראל וביבמות פרק כילד אלא מאי כללא ועוד מתיב רב הושעיא ולא חש לתרץ אלא קושיא אחרונה ולקמן בפרק מי שמת איני והא הוה עובדא בנהרדעא ואגבי שמואל פלגא בנהרדעא ואגבי ר"י פלגא ותו כי אתא רבי יצחק ברבי יוסף וכו' ולא מתרץ אלא ותו בתרא וכיוצא בה עוד אחת בפרק קמא דשבועות ואחת בפ"ק דגיטין ומפרקי' אלא לעולם רבי יוסי על המזיק סבירא ליה ואפילו בלוקח כרבנן ולא כשעלה על הדעת שבעל דבורים הוא הנקרא מזיק לבדו מפני שהוא בא בתחומו של חבירו אלא שניהם מזיקים ושניהם כופין זה את זה להרחיק כל אחד חצי ההרחקה ורבי יוסי לאו דינא קאמר שיהא מותר לסמוך מעיקר הדין אלא לרבנן קאמר להו אם אין בעל הדבורים מרחיק למה ירחיק זה והלא הוא הגורם הגדול בנזק זה שהם באות ואוכלות בשלו ומתני' בלוקח קיימא וכדרב פפא ורבינא דאי לאו בלוקח ובדליכא ירק ודבורים לא היה רבי יוסי מתיר אלא על כרחו ירחיק חצי ההרחקה דא"ל אי ממליכנא ועבידנא דבורים מרחיקנא בדינאי ענין אחר מדברי ראשונים בהך סיומא דשמעתא ה"ק להו רבי יוסי תינח משרה וירק דלא מהני ליה מקחו אלא חרדל דבורים תרוייהו מזיקי אהדדי וכיון דהרחקה אתרוייהו רמיא ותרוייהו לוקחין נינהו אין צריכין להרחיק דבכל מילתא שויא לקוחות ואין להם זה על זה כלום. ודברי רבינו ז"ל במקצת נוסחי הלכותיו מטין לענין הזה אלא לישנא דגמרא נטיא לדידן דקאמר בהאי פירוקא הכי קאמר להו רבי יוסי לרבנן תינח וכו' דמשמע לא שיהא רבי יוסי מתיר לגמרי אלא לרבנן קאמר להו כי קושיא תינח וכו' והדר מסקי' דרבי יוסי לאו טעמא דנפשיה קאמר להו לרבנן אלא לדידהו קאמר להו ולדבריהם קאמר להו והכי קאמר לדידי אפילו משרה וירק ואפילו בלא לוקח לא בעי רחוקי וכ"ש חרדל אלא לדידכו תינח משרה וירק אפילו בלוקח אלא חרדל ודבורים תרוייהו מזקי אהדדי ורבנן דבורים לחרדל לא מזקי ומסתברא דהלכתא בהאי סברא כרבנן דדבורים לחרדל לא מזקי דאי הוו מזקי צריך הרחקה כדתנן מרחיקין את השובך מן העיר ולא יעשה אדם שובך בתוך שלו וקיימא לן כההיא מתני' ולא פליג בה רבי יוסי ומה לי יונים מה לי דבורים ותניא נמי בתוספתא רבי יוסי מתיר בחרדל שאומר לו כלך שעשית בתוך שלך אף אני עושה בתוך שלי כלומר שאף אתה מזיק וכן היה רבי יוסי אומר מרחיקין את הדבורים מן העיר חמשים אמה כדי שלא ינשכו את בני אדם ש"מ דמודה רבי יוסי בכי הא דבעל המזיק להרחיק בהיזק של רבים וה"ה ליחיד כדאמרינן בעובדא דבי מריון ואי קנין דבורים תורה היינו נמי שן דאמר רחמנא לתשלומין כדאמרי' ובער אלא דלא קני להו אלא מפני דרכי שלום מיהו כי שכיח היזקייהו ודאי מסלק ליה דהיינו נמי שובך כדאמרינן ושמעינן מינה דלסבריה בעל דבורים מתקרי מזיק ובעל חרדל לא מתקרי מזיק דלאו גיריה נינהו הילכך אפילו בלוקח בעל דבורים מרחיק ומיהו לדידהו קאמר להו רבי יוסי כיון דסבירא לנו על המזיק אפילו בלא גיריה והני תרוייהו מזיקים זה את זה נינהו. וכל גרמא בנזקין לדידכו אסור הילכך תרוייהו מרחקי או תרוייהו לא מרחקי ומה שכתוב בהלכות לדידי על הניזק להרחיק את עצמו וכולהו לא בעי רחוקי לאו אדבורים אלא אכולהו מזיקין דרבנן קאמר דהיינו משרה כרישין וחרדל ואהכי פסיק נמי הלכה כרבי יוסי אלא דנוסחא דכתב דמה נפשך אי סבירא לן כרבנן דאמרי דבורים לחרדל לא מזיקי וכו' כדכתיב במקצת הלכות משמע דס"ל ז"ל דרבי יוסי לטעמיה דנפשיה בלוקח לא רחקי כלל דתרוייהו מזיקי וליכא דקדים ולפום הכי אתי לה ממה נפשך ואנן הא קאמרי' דבעל חרדל לא מתקרי מזיק ובעל דבורים מרחיק מכל מקום עלה בדברינו פי' השמועה על נכון לפי דרך רבינו הגדול ז"ל וכן הפסק נתחוור כהוגן שאלו לדברי הפוסק כרבי יוסי לגמרי יש לו לבעל דבורים להרחיק כמו שביארנו ואפילו בלוקח נמי הוא מרחיק והנוסחא האחרת שבגמרא שכתוב בה אלא אמר רבינא קסברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו וטעמא דאיכא ירק הא ליכא ירק סמיך ופירשו דאכל הנך תיובתי דאקשי' קא מהדר דלא קשיין לרבא אין פירושו ברור אצלנו ולא לכך כוון ר"ח ז"ל כי מה טעם לומר על זה אע"ג דשנויי דשנינהו רבא ליתנהו מיהו הכא בבור הלכתא כוותיה זה הלשון אין לו ענין ולא מקום שאם השנויים הראשונים נדחו ולא רבא שנינהו ודברי רבינא עמדו לתרץ המשניות לרבא כפשטייהו ולומר דלא קשיאן ליה כלל כ"ש והיא הנותנת לפסוק בבור כרבא שהדחקי' הראשונים נדחו ורבינא דהוא בתרא העמיד דבריו של רבא כהוגן ובתיקון המשניות אלא ודאי דעת רבינו חננאל ז"ל כגרסתנו הראשונה ולפי' אמר דאע"ג דשני רבא להני משניות כעין דחיאתא ואשנויי לא סמכינן בעלמא הכא על כרחין בבור כרבא פסקי' דפלוגתא דאביי ורבא היא דליתיה מיע"ל קג"ס כמו שכתוב בפירושיו וכוונתו בזה להוציא מדברי מקצת הגאונים הראשונים שהיו אומרים דהלכתא כאביי דהא אתקשו לרבא ובטילי פירוקיה כמו שתמצא בתשובת הגאון רב שרירא והוא ז"ל שאמר נמי מודה ר' יוסי בכוליה פירקי ומודה במשרה וכרישין ודאמר כריש פירקין ר' יוסי לדבריהם דרבנן קאמר להו בטעמא דמלתא פליג ולא בעיקר דינא ועליו השיב רבינו ז"ל ומדבריהם כולן נלמוד דשינויי דכולה שמעתיה לרבא איתנהו במסקנא ולא מתרצי ליה בגוונא אחריתי אלא כאיתמר בהו בשמעתא לעיל אבל ראיתו לרב רבי יהוסף הלוי ז"ל שפירשה לגירסא זו ואמר קסברי רבנן על המזיק להרחיק את עצמו לכשיזיק ואע"פ שסמך בשעה שאין שם ניזק וכיון שכן יכול הוא לסמוך לכתחלה עד שיבא הניזק ויסמוך והיא שעתא מרחיק את עצמו ולא מתוקמא השתא בלוקח וכל שינויי דשנינן לעיל ליתנהו ואקשי' מכלל דר' יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו לעולם דאי משום דמהניא ליה הקדמה ודאי מתחלה יש לו למונעו שלא יסמוך דהבא לסמוך אינו סומך אלא על כרחך ר' יוסי לא התיר אלא משום דאפי' בבאין כאחת על הניזק להרחיק ולא דייקי' השתא לגיריה ולא גיריה דמינה ובה הדרינן לקושיין אי הכי אפי' משרה וירק וכולה שמעתא וגם זה הדרך עולה יפה עם הפי' הנכון שפירשנו בשמועה והא דמפרקי' השתא אלא לעולם ר' יוסי על המזיק ס"ל וה"ק להו לרבנן וכו' כלומר שלא התיר מן הדין אלא שאם אין זה מרחיק אף זה אינו מרחיק ה"ה דמצי לפרוקי הכי מקמי דתיתי דרבינא אלא שלא עלה פי' זה על דעת עד עכשיו ומיהו דברי רבינא לא נדחו אלא במקומן הם עומדין לפרק כל התיובתות שהקשו על רבא למעלה בשמועה זו: